

เป็น “โรคฉี่หนู” ถือเป็นกรณี “มีความจำเป็นและมีเหตุอันสมควร”

ที่มีสิทธิรับเงินสงเคราะห์จากกองทุนฯ ... หรือไม่ ?

โดย นายปกครอง

ระเบียบกระทรวงแรงงาน ว่าด้วยกิจการที่จะใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๕ (๕) กำหนดว่า “กรณีมีความจำเป็นและมีเหตุอันสมควร” ให้อธิบดีกรมการจัดหางานมีอำนาจสั่งจ่ายเงินกองทุนเพื่อให้การสงเคราะห์แก่สมาชิกกองทุนได้ กรณีที่สมาชิกกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานทำไปต่างประเทศได้เดินทางไปทำงานที่ต่างประเทศแล้ว เกิดป่วยเป็น “โรคฉี่หนู” ถือว่าเป็นผู้มีสิทธิที่จะได้รับเงินสงเคราะห์จากกองทุนฯ หรือไม่ ?

ข้อเท็จจริงคือ นาย ก. เป็นสมาชิกกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศได้เดินทางไปทำงานที่ประเทศไต้หวัน เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๓ โดยก่อนเดินทางได้เข้ารับการตรวจโรคปรากฏว่ามีสุขภาพแข็งแรงเป็นปกติ หลังจากนั้นเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ได้รับการตรวจโรคซ้ำที่โรงพยาบาลในไต้หวัน แต่ยังไม่ทราบผลการตรวจ นาย ก. เริ่มทำงานในวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓ แต่หลังจากเลิกงานในวันดังกล่าวได้มีอาการป่วย จึงไปพบแพทย์ที่คลินิก แพทย์แจ้งว่าเป็นไข้หวัดธรรมดาและให้กลับมาอนพักที่โรงงาน แต่อาการของนาย ก. ไม่ดีขึ้น จึงเดินทางกลับมาถึงประเทศไทยเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ และเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาล ป. ระหว่างวันที่ ๑๑ ถึง ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๓ โดยแพทย์ระบุว่านาย ก. ป่วยเป็น “โรคฉี่หนู” ถ้าไม่ได้รับการรักษาภายใน ๒ วัน อาจเสียชีวิตได้

ต่อมา นาย ก. ได้ยื่นคำร้องต่อจัดหางานจังหวัดเพื่อขอรับการสงเคราะห์จากกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ แต่อธิบดีกรมการจัดหางานมีคำสั่งปฏิเสธการจ่ายเงินสงเคราะห์ฯ โดยเห็นว่า โรคฉี่หนูไม่ใช่โรคต้องห้ามของทางการไต้หวันที่ห้ามคนหางานทำงานในไต้หวัน จึงไม่อยู่ในเงื่อนไขที่จะได้รับการสงเคราะห์เงินจากกองทุนฯ ตามข้อ ๕ (๒) (จ) ของระเบียบกระทรวงแรงงานฯ ประกอบกับการที่นาย ก. เดินทางกลับมาประเทศไทยเพื่อรักษาอาการป่วยโรคฉี่หนู ทั้งๆ ที่สถานพยาบาลในไต้หวันสามารถรักษาโรคฉี่หนูให้หายขาดได้ จึงไม่ใช่กรณีมีความจำเป็นและมีเหตุอันสมควรที่จะให้การสงเคราะห์เงินจากกองทุนฯ ตามข้อ ๕ (๕) ของระเบียบดังกล่าว

หลังจากนาย ก. ยื่นอุทธรณ์ และผู้มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ นาย ก. จึงยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง โดยฟ้องจัดหางานจังหวัดเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อธิบดีกรมการจัดหางานเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอให้เพิกถอนคำสั่งและเพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ และให้กองทุนฯ ช่วยเหลือตามสิทธิ ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์จากกองทุนฯ หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิที่จะได้เงินจากกองทุนตามระเบียบกระทรวงแรงงาน ว่าด้วยกิจการที่จะใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ ตามข้อ ๕ (๒) (จ) ก็ต่อเมื่อเป็นโรคที่ตามข้อบังคับของไต้หวันห้ามมิให้ทำงานในประเทศนั้น เมื่อปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีกลับประเทศไทยก่อนทราบผลการตรวจโรค อีกทั้งโรคฉี่หนูมิได้เป็นโรคที่ตามข้อบังคับของไต้หวันห้ามมิให้ทำงานในประเทศ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิที่จะได้รับเงินจากกองทุนฯ

อย่างไรก็ตาม สภาพในขณะนั้นผู้ฟ้องคดีมีอาการรุนแรง เพราะป่วยเป็นโรคฉี่หนูซึ่งเป็นโรคที่ร้ายแรง โรคดังกล่าวมีอาการฟกตัวเฉื่อยประมาณ ๕ ถึง ๑๔ วัน ดังนั้น แม้ผู้ฟ้องคดีจะพำนักที่ไต้หวัน

ไม่เกินหนึ่งสัปดาห์ก็ตาม แต่ตามสภาพที่พึงพินิจของวิญญูชนแล้ว การที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับการรักษา โดยถูกต้องตามอาการ รวมถึงการขาดการเอาใจใส่จากนายจ้าง และมีอาการป่วยอยู่ในสภาพอันไม่อาจ ช่วยเหลือตนเองได้มาก จึงย่อมมีความจำเป็นและมีเหตุอันสมควรที่พึงจะตัดสินใจเดินทางกลับประเทศไทยได้

และเมื่อปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของจัดหางานจังหวัดตามข้อความในสำเนาบันทีกคำให้การ ของผู้ฟ้องคดีจากการยื่นคำร้องขอรับการสงเคราะห์เงินจากกองทุนฯ ว่า แพทย์ได้มีคำวินิจฉัยว่า **ถ้าผู้ฟ้องคดี ไม่ได้รับการรักษาภายใน ๒ วัน จะถึงแก่ความตาย** จึงแสดงให้เห็นว่า จัดหางานจังหวัดได้รู้ข้อเท็จจริง ดังกล่าวแล้ว และถือว่าผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ก็ควรทราบข้อเท็จจริงดังกล่าวได้เช่นกันหากได้มีการตรวจ หลักฐานโดยละเอียด เมื่อข้อเท็จจริงในคดีนี้มีความจำเป็นและมีเหตุอันสมควรดังกล่าวแล้ว อธิบดีกรมการจัดหางานจึงสามารถพิจารณาและใช้ดุลพินิจในการสั่งจ่ายเงินกองทุนเพื่อให้การสงเคราะห์แก่ ผู้ฟ้องคดีได้ ดังนั้น คำสั่งปฏิเสธการจ่ายเงินสงเคราะห์จากเงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงาน ในต่างประเทศให้แก่ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำวินิจฉัยอุทธรณ์จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยเช่นกัน พิพากษาเพิกถอนคำสั่งและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้อธิบดีกรมการจัดหางานพิจารณาจ่ายเงินสงเคราะห์ให้แก่ ผู้ฟ้องคดีตามสิทธิและขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๗๗๙/๒๕๕๙)

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วางบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาคำขอว่า เมื่อกฎหมายให้เป็นดุลพินิจของเจ้าหน้าที่โดยวินิจฉัยว่ากรณีเช่นใด เป็น “กรณีมีความจำเป็นและมีเหตุอันสมควร” การใช้ดุลพินิจจึงต้องใช้ด้วยความระมัดระวังรอบคอบ โดยพิจารณาจากเอกสารหลักฐานหรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ อย่างละเอียดและครบถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้ดุลพินิจมิใช่การใช้อำนาจตามอำเภอใจ แต่จะต้องถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ให้อำนาจ เพราะการที่กฎหมายให้อำนาจใช้ดุลพินิจได้นั้น หมายความว่า อาจมีข้อเท็จจริงเกิดขึ้นแตกต่างกัน ในแต่ละกรณี และเมื่อข้อเท็จจริงนั้นสอดคล้องกับบทกฎหมายที่ให้อำนาจ ก็จะต้องใช้ดุลพินิจในทางที่จะทำให้ วัตถุประสงค์ของกฎหมายบรรลุผลสัมฤทธิ์ครับ !